

Sygn. akt V U 100/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Krupińska

Protokolant Anna Matwiejuk

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2013 roku w Białymstoku

sprawy **B. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.**

o wcześniejszą emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach

na skutek odwołania **B. R.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.**

z dnia 28 grudnia 2012 roku Nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje B. R. wcześniejszą emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach poczynając od 14 grudnia 2012 roku.

II. Ustala, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt V U 100/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 28 grudnia 2012 roku wydaną na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.) oraz na podstawie § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił B. R. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący udowodnił jedynie 8 lat, 2 miesiące i 28 dni pracy w szczególnych warunkach zamiast wymaganych 15 lat.

Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia warunków przewidzianych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem nie udowodnił on wymaganego 15-letniego okresu pracy w tych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. – Zajezdnia nr (...) w S. od 01.07.1974r. do 26.12.1977r., w Przedsiębiorstwie (...) w E. – Zajezdnia w S. od 02.11.1978r. do 30.09.1979r. oraz w S.

Przedsiębiorstwie Budowlanym w S. od 02.03.1987r. do 16.09.1993r. z uwagi na brak świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył B. R. wnosząc o przyznanie prawa do emerytury i uznanie zakwestionowanego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie podtrzymał zajęte stanowisko w sprawie, wnosząc o jego oddalenie jako bezzasadnego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie, dlatego zaskarżona decyzja podlegała zmianie.

Zgodnie z art. 184 cytowanej na wstępie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku

z § 4 powołanego na wstępie Rozporządzenia ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn wynoszący 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 – 20 lat dla kobiet, 25 lat dla mężczyzn. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Natomiast art. 32 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wykładni pojęcia przepisy dotychczasowe dokonał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 13 lutego 2002r., III ZP 30/01 (OSNAPiUS 2002/10/243) wskazując na niektóre przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43), z wyłączeniem tych, które zobowiązywały ministrów do ustalenia wykazu stanowisk pracy w podległych im zakładach pracy. Odwołanie odnosiło się tylko do wieku emerytalnego. Zgodnie z § 3 i 4 wyżej wymienionego Rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz posiada wymagany okres zatrudnienia 20 lat pracy dla kobiet oraz 25 lat pracy dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie jest, iż odwołujący urodził się w dniu (...) roku, ukończył więc 60 lat. i wykazał wymagany przepisami ogólny okres zatrudnienia wynoszący na dzień 1.01.1999r. 40 lat, 2 miesiące i 19 dni. Rozwiązał stosunek pracy. Organ rentowy nie uwzględnił okresów: 01.07.1974r.-26.12.1977r.; 02.11.1978r.-30.09.1979r.; 02.03.1987r.-16.09.1993r. Spór dotyczył więc zaliczenia spornych okresów pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat.

Z uwagi na konieczność ustalenia, czy powołany przez odwołującego okres zatrudnienia należało zaliczyć do ustalonego dotychczas okresu pracy

w szczególnych warunkach Sąd przeprowadził postępowania dowodowe. Zgodnie bowiem z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, w świetle § 2 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

B. R. zeznał, iż uprawnienie do obsługi dźwigu uzyskał w 1974 roku i całe życie pracował jako operator sprzętu ciężkiego - samojezdnych żurawi samochodowych, co stanowiło zatrudnienie w szczególnych warunkach (k.32, k.35).

Okoliczność powyższą potwierdził świadek L. G., który był bezpośrednim przełożonym wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w E.. Świadek zeznał, iż odwołujący pracował w pełnym wymiarze wyłącznie na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego – dźwigu 6 tonowego. Do obsługi żurawi wymagane były specjalne uprawnienia kierowcy i operatora dźwigu, które to uprawnienia odwołujący posiadał (k.33).

Z kolei świadek J. K. zeznał, iż odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w E. jako operator sprzętu ciężkiego – żurawia samochodowego: S. (...) o wadze 11.800 ton (k.34).

Na rozprawie w dniu 14 maja 2013 roku pełnomocnik organu rentowego podał, iż nie zgłasza sprzeciwu odnośnie zaliczenia okresu pracy w warunkach szczególnych od dnia 02.03.1987r. do dnia 16.09.1993r. w łącznym wymiarze 6 lat, 6 miesięcy i 16 dni i wówczas okres zatrudnienia wynosi 14 lat, 9 miesięcy i 14 dni (k.32), bowiem zatrudnienie to potwierdza treść akt osobowych, z których wynika, że odwołujący w tym okresie był zatrudniony wyłącznie jako operator żurawi samojezdnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie wykonywał innych czynności.

Sąd uznał, że załączona dokumentacja znajdująca się w aktach osobowych zawiera najbardziej prawidłowe i rzetelne szczegóły odnośnie zatrudnienia odwołującego. Została ona bowiem sporządzona w spornym okresie pracy. W tym też względzie należało ją uznać za wartościowe źródło dowodowe.

Wykonywanie pracy na stanowisku operatora dźwigu przez wnioskodawcę potwierdzili też świadkowie: L. G. oraz J. K.. Sąd dał wiarę powyższym zeznaniom, gdyż świadkowi byli zatrudnieni z odwołującym, są więc zorientowani w zakresie wykonywanych przez niego czynności. Zeznania świadków wzajemnie się uzupełniają i pokrywają. Nadto są zgodne z angażami zawartymi w aktach osobowych, które zostały przekazane Sądowi w toku niniejszego postępowania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że o uznaniu zatrudnienia za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie decyduje treść dokumentów wystawianych przez pracodawcę, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNAPi US 1999 nr 6, poz.213; z dnia 22 marca 2001 r.,II UKN 263/00, OSnaPiUS2002 nr 22, 553).

Ponadto Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 337/09 (LEX nr 601991) i z dnia 12 maja 2010 r., I UK30/10 (LEX nr 590314) wyraził pogląd, iż o uznaniu stanowiska zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach przesądza nie nazwa stanowiska, użyta przez pracodawcę w świadectwie pracy odpowiadająca lub nieodpowiadająca nomenklaturze zawartej w rozporządzeniu wykonawczym właściwego ministra, lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zatem nieprawidłowo nie uwzględnił jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. – Zajezdnia nr (...) w S. od 01.07.1974r. do 26.12.1977r., w Przedsiębiorstwie (...) w E. – Zajezdnia w S. od 02.11.1978r. do 30.09.1979r. oraz w S. Przedsiębiorstwie Budowlanym w S. od 02.03.1987r. do 16.09.1993r. Zgodnie z zeznaniami świadków odwołujący nie wykonywał innych czynności poza obsługą dźwigu, dlatego należy przyjąć, że wnioskodawca

pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jedynie jako operator sprzętu ciężkiego – samojezdnych żurawi samochodowych. Okoliczność tę w pełni potwierdzają akta osobowe oraz zeznania świadków i zeznania odwołującego.

Reasumując Sąd uznał, iż wnioskodawca udowodnił co najmniej 15 – letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, udowodnił na dzień 1.01.1999 roku ogólny staż pracy wynoszący 25 lat, jak również ukończył 60 lat.

Dlatego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. R. prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od 14 grudnia 2012 roku.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Jednocześnie zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd ustalił, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatecznej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone przed sądem, przesłuchani świadkowie oraz akta osobowe nadesłane przez właściwe archiwa pozwoliły na ustalenie spornego okresu pracy dotyczącego zatrudnienia w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat z uwagi na brak ograniczeń dowodowych wynikających z art. 473 § 1 kpc.